

Regeringskansliet
Näringsdepartementet
n.registrator@regeringskansliet.se

Effektivare sanktioner i livsmedelskedjan m.m.

(N2017/01869/RS)

Länsstyrelsen yttrar sig över Näringsdepartementets promemoria om Effektivare sanktioner i livsmedelskedjan m.m.

Införande av fängelse i straffskalan

Länsstyrelsen bifaller förslaget att fängelse i högst två år ska införas i straffskalan och i vilka fall det kan vara aktuellt.

Införande av sanktionsavgifter

När det gäller förslaget om sanktionsavgifter vill länsstyrelsen påpeka ett problem när det gäller registrering av anläggningar i primärproduktionen av livsmedel, som länsstyrelsen ansvarar för. Gränsen för när registreringskravet inträffar är inte klar, eftersom det finns ett undantag i reglerna för producenter av s.k. små mängder. Risken är därför stor att olika Länsstyrelser bedömer detta olika.

När det gäller förslaget om att sanktionsbeloppet ska differentieras utifrån odlad areal eller antal djurenheter vill länsstyrelsen framföra att det, särskilt när det gäller odlad areal ställer till stora problem.

Anledningen till detta är följande.

- En företagare som odlar spannmål kan göra det med målet att det ska bli utsäde, livsmedel eller foder. Men utifrån årets odlingsförutsättningar kan resultatet bli ett helt annat än han tänkt sig. En odlare som bara odlar utsäde vid en anläggning behöver inte registrera den, en odlare som odlar livsmedel vid en anläggning ska registrera den som livsmedelsanläggning och en odlare som odlar foder ska registrera den anläggningen som foderanläggning. En odlare kan ha flera anläggningar i sin verksamhet och varje anläggning kan vara både livsmedels- och foderanläggning.

Det är inte säkert att företagaren vet vad spannmålen som levereras till uppköparen kommer att användas till. Utsäde som inte håller grobarheten kanske kan användas till livsmedel. Grynhavre, brödvete och malkorn som inte uppfyller kriterierna för sitt ändamål klassas som foder istället. Vilken areal ska ligga till grund för sanktionen om företagaren inte anmäler till

registret över livsmedelsanläggningar och vilken areal när det gäller registret över foderanläggningar? Registret över livsmedelsanläggningar förs av länsstyrelsen medan registret över foderanläggningar förs av Jordbruksverket. Vid en utebliven registrering i livsmedelsregistret kan inte foderarealen ligga till grund. I foderarealen kan både vall och bete ingå förutom foderspannmål mm.

- Länsstyrelsen har inte automatiskt tillgång till uppgifterna om odlad areal, och speciellt inte uppdelat på anläggningar. Varje odlare som söker stöd lämnar uppgifter om verksamhetens totala odling i sin ansökan till Jordbruksverket. En odlare kan ha flera anläggningar i sin verksamhet. Odlare som till äventyrs inte söker stöd lämnar inga sådana uppgifter till Jordbruksverket.
- Antalet djur på en anläggning är också uppgifter som finns hos Jordbruksverket. Beroende på djurslag är de mer eller mindre uppdaterade. Länsstyrelsen kontrollerar detta t ex vid djurskydds- och CDB-kontroller. Det kan dock gå flera år mellan varje kontroll.
- De uppgifter Länsstyrelsen tar in i samband med registrering av livsmedelsanläggning innehåller inte de uppgifter om areal som enligt förslaget ska ligga till grund för sanktionsbeslutet. När det gäller växtodling ska den prognostiserade årsproduktionen i kilogram (eller ton) anges och när det gäller djur är det antalet djur per år som skickas till slakt som registreras.

Länsstyrelsen ifrågasätter den föreslagna ändringen av 29 § och 31 § djurskyddslagen, där beslut om sanktionsavgifter vid upprepade tillfällen innebär att djurägaren meddelas djurförbud, respektive får sina djur omhändertagna. Det bedöms som en alltför ingripande åtgärd.

Anledningen till detta är följande.

- Enligt Länsstyrelsens mening är det inledningsvis mycket svårt att förutsäga vilka administrativa brister som kan komma att leda till sanktionsavgifter. Enligt nuvarande bestämmelser i 29 § 5 och 31 § 5 djurskyddslagen bedöms tre beslut om t.ex. föreläggande som ett upprepat antal. Hittills har administrativa brister i praktiken sällan lett till förelägganden då djurhållaren oftast självmant åtgärdat dessa. Inte heller har djurhållare dömts till straffansvar för detta enligt nu gällande regler.
- Det kommer att finnas gränsdragningar samt situationer där en sanktionsavgift kan ifrågasättas. Vid kontroller där överträdelser upptäcks som kan bedömas vara mindre allvarliga finns idag de verktyg som behövs i form av föreläggande, föreläggande med vite, förbud med mera.
- Länsstyrelsen anser att det finns risk att upprepade administrativa brister upptäcks. De brister som ska leda till sanktionsavgift förslås även att utökas. Enligt nuvarande praxis att ”upprepade tillfällen” tolkas som minst tre, lägger ribban lågt. Det finns därmed risk för att en i övrigt god djurhållning där administrativa brister upptäcks, kan komma att utsättas för beslut om omhändertagande av hela besättningen och djurförbud för djurhållaren. Att meddela en djurhållare näringsförbud, som det i praktiken

är för lantbrukare, p.g.a. ett antal sanktionsavgifter för mindre administrativa brister är en alltför ingripande åtgärd.

Länsstyrelsen anser att det är lämpligt att först införa sanktionsavgifter och låta en viss praxis utvecklas kring dessa, innan det övervägs om dessa ska leda till omhändertagande av djur och djurförbud för djurhållaren.

Länsstyrelsen anser därför att

- Om sanktionsavgifter införs när det gäller registrering av anläggningar i primärproduktionen ska de inte vara differentierade.
- Livsmedelverket bör få i uppdrag att definiera var gränsen för registrering av livsmedelsanläggning ska gå.
- De föreslagna ändringarna i 29 § och 31 § djurskyddslagen inte ska införas i nuläget.

Länsstyrelsen vill även framföra att det kommer att krävas ytterligare resurser för länsstyrelsens hantering av sanktionsavgifterna.

De som deltagit i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektören Lisbeth Schultze med kontrollanten Christina Åkerman som föredragande. I den slutliga handläggningen har också landsbygdsdirektören Marie Andreasson, chefen för veterinär- och djurskyddsenheten Karin Lundborg och länsveterinären Lars Uhlin deltagit.

Lisbeth Schultze
Länsöverdirektör

Christina Åkerman
Kontrollant

Kopia till: eva.kalling-lundberg@regeringskansliet.se